

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ, УПРАВЛІННЯ ТА ІНЖЕНЕРІЇ

Кафедра обліку і оподаткування та маркетингу

МАГІСТЕРСЬКА ДИПЛОМНА РОБОТА

на тему:

**ОРГАНІЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ПОДАТКОВИХ
РОЗРАХУНКІВ І ПЛАТЕЖІВ**

Виконала:

студентка 1 курсу
групи ОО – 2 м
освітнього ступеня «Магістр»
спеціальності 076
«Облік і оподаткування»

_____ Бахтіна Олеся Михайлівна

Керівник магістерської роботи:

доктор економічних наук, професор _____ Реслер Марина Василівна

Національна шкала: _____
Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS ____
Члени комісії

(підпис) (прізвище та ініціали)

(підпис) (прізвище та ініціали)

(підпис) (прізвище та ініціали)

Мукачево - 2019

ЗМІСТ

Вступ	3
Розділ 1. Теоретичні аспекти податкових розрахунків та платежів у системі бухгалтерського обліку	10
1.1. Бухгалтерський облік як інформаційна система податкових розрахунків з бюджетом	10
1.2. Податки та податкова політика в системі оподаткування підприємств України	20
1.3. Суть податків як економічної та інституціональної категорії та їх види.....	27
Розділ 2. Організація обліку та інформаційне забезпечення податкових розрахунків і звітності	38
2.1. Кон'юнктурні принципи бухгалтерського обліку податкових розрахунків як базові положення оптимізації системи оподаткування та виконання податкових зобов'язань	38
2.2. Удосконалення обліку розрахункових платежів з податків на прибуток та додану вартість	48
2.3. Організаційно-методичні аспекти формування фінансової, податкової та управлінської звітності для оцінки підприємницької діяльності підприємства. .	62
Розділ 3. Податкове планування як одна з умов ефективного розвитку вітчизняних підприємств	69
3.1. Формування облікової та податкової політики як ідеології економіки підприємства.....	69
3.2. Організація податкового планування на підприємствах.....	74
3.3. Оцінка ефективності управління підприємством з точки зору оптимізації оподаткування	80
Висновки	88
Список використаних джерел	92
Додаток А	102

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Підвищення інформативної місткості управлінських даних і сприяння комплексності сценаріїв реалізації облікових завдань супроводжуються розвитком організації бухгалтерського обліку, що – в повній мірі – відноситься й до обліку податкових розрахунків і платежів. Однією з основних цілей економічної та облікової політики будь-якого підприємства є мінімізація витрат, у тому числі пов'язаних зі сплатою податків – як безпосередньо сум податків, так і непрямих витрат (ведення документації, заповнення та подання декларацій тощо).

Унаслідок своєї недосконалості податкова система орієнтує на пошук нових рішень щодо податкових реформ і спонукає до податкового планування з метою зменшення податкового навантаження на мікроекономічному рівні зі встановленням оптимальних розмірів податкових платежів, що сприяє зниженню податкового навантаження та відповідно розвитку підприємств у нестійких економічних умовах. Проведені дослідження показали, що податкова система в Україні відрізняється ускладненим адмініструванням.

Облікова інтерпретація отриманого підприємством фінансового результату характеризується суб'єктивною ознакою, яка обумовлює загальний характер розрахунку його суми залежно від моменту облікового відображення подій та явищ, керуючись тим методом оцінки витрат, який закріплено в обліковій політиці суб'єкта господарювання. Таким чином, якщо доходи підприємства є безумовними та повністю обґрунтованими і представляють суму виручки, то витрати – це результат застосування методики бухгалтерського обліку, а отже, професійних компетенцій фахівця, що певним чином нівелює їх достовірний характер.

Формування теоретико-методологічної бази, організаційного та методичного інструментарію бухгалтерського обліку податкових розрахунків

і платежів для легальної мінімізації податкового навантаження є актуальним завданням, що зумовило вибір теми магістерської, визначення мети та завдань дослідження.

Аналіз сучасних вітчизняних і зарубіжних наукових робіт дозволив зробити висновок про багатогранність досліджень у розрізі організації системи оподаткування, оптимізації податкових розрахунків і зниження податкового навантаження на мікроекономічному рівні. Бухгалтерський аспект податкових розрахунків і платежів, їх організацію, методика та шляхи вдосконалення розглядали різні науковці, зокрема, Л.І. Бабій, Т.В. Барановська, Т.В. Бочуля, М.Т. Білуха, І.Є. Волошенюк, А.П. Грінько, В.М. Жук, І.В. Жураковська, Л.О. Кадуріна, Ю.А. Кузьмінський, С.О. Левицька, Н.В. Малигіна, Т.Г. Осадчук, М.С. Пушкар, І.М. Святенко, В.В. Сопко, В.М. Тимофєєв, О.М. Чабанюк та інші вчені. Науковці заклали теоретико-методологічну основу для активізації податкових реформ, пропозицій і рекомендацій щодо теорії та методології бухгалтерського обліку податкових розрахунків і платежів. Однак, актуальною залишається потреба в систематизації наукових розробок щодо формування податкової політики як на макро- так і на мікрорівнях, узагальнення результативної практики податкових реформ в Україні; впровадження базових положень і регуляторів щодо бухгалтерського обліку податкових розрахунків; розроблення рекомендацій для вдосконалення організації обліку розрахункових платежів з податків на прибуток та додану вартість; впровадження організаційно-методичного базису узгодження фінансової та податкової звітності. За таких умов набуває особливої актуальності необхідність вдосконалення теоретико-методичних засад облікового забезпечення податкових розрахунків та звітності, що поєднано із потребою організації на підприємствах податкового планування.

Актуальність і необхідність розроблення пропозицій щодо теоретичної та методичної бази для організації бухгалтерського обліку податкових розрахунків і платежів в управлінні фінансово-грошовими потоками та

законного регулювання рівня податкового навантаження обумовили вибір теми та напрями магістерської роботи.

Об'єктом дослідження є процес організації бухгалтерського обліку податкових розрахунків і платежів.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних, практичних положень з організації бухгалтерського обліку податкових розрахунків і платежів на підприємствах в умовах оптимізації податкового навантаження.

Мета дослідження – вдосконалення теоретико-методичних та організаційних засад і практичних положень з організації бухгалтерського обліку податкових розрахунків і платежів в умовах оптимізації оподаткування. З поставленої мети випливають такі **завдання**:

- розкрити концептуальну основу бухгалтерського обліку як інформаційної системи податкових розрахунків з бюджетом;
- проаналізувати понятійно-категоріальне наповнення податків як економічної та інституціональної категорії;
- розглянути модифікацію кон'юнктурних принципів бухгалтерського обліку для цілей податкових розрахунків;
- розвинути методичні засади організації обліку розрахункових платежів з податків на прибуток та додану вартість;
- проаналізувати організаційно-методичні аспекти формування та узгодження фінансової та податкової звітності;
- уточнити поняття облікової політики для цілей бухгалтерського обліку та оподаткування;
- систематизувати ключові параметри організації податкового планування на підприємстві;
- визначити вплив облікової та податкової політики на оптимізацію оподаткування економічного суб'єкту.

Методи дослідження обрані з врахуванням поставленої мети і завдань дослідження, його об'єкта і предмета.

Теоретичною та методологічною основою дослідження є сукупність загальнонаукових методів пізнання процесів і явищ, базових в контексті обліку податкових розрахунків і платежів. У дослідженні використано: гносеологічний метод – для конкретизації змісту категорій та понять, які є основними акцентами при визначенні суті податків, облікової політики, системи оподаткування й податкового планування; бібліографічний і бібліометричний аналіз – для дослідження тенденцій та динаміки формування податкових надходжень зведеного бюджету в Україні; індукцію, дедукцію – для розвитку теоретико-методичних засад обліку податкових розрахунків і платежів; методи теоретичного узагальнення і порівняння – для дослідження розвитку облікової політики підприємства, визначення перспектив, параметрів і напрямів організації податкового планування; метод аналогії – для дослідження суті податків як економічної та інституціональної категорії; системно-структурний метод – для конкретизації класифікації принципів бухгалтерського обліку та розробки базових положень щодо здійснення податкових розрахунків; метод узагальнення – для підвищення інформативності бухгалтерського обліку з метою оподаткування.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативні акти України з питань організації та ведення бухгалтерського обліку й оподаткування; документи довідкового та методичного характеру з обліку, оподаткування та складання фінансової й податкової звітності; наукові праці вітчизняних та зарубіжних учених з теорії, організації, методології обліку і оподаткування; матеріали наукових і науково-практичних конференцій різних рівнів; періодичні видання; статистичні дані; фінансова звітність суб'єктів господарювання України; інформація з Інтернет-мережі, результати власного досвіду щодо організації та провадження податкових розрахунків і платежів.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в розвитку теоретичних положень та розробці нових науково-практичних рекомендацій з удосконалення бухгалтерського обліку податкових розрахунків і платежів із

розв'язанням завдань щодо організації податкового планування на підприємствах на основі інструментарію економічної та інституціональної теорії.

Удосконалено:

– систему реєстрів бухгалтерського обліку податку на прибуток, керуючись методичними засадами формування облікової інформації про витрати, доходи, активи і зобов'язання з податку на прибуток, що уможливило систематизацію інформації та підвищення точності і достовірності відображення податку на прибуток у фінансовій звітності;

Набуло подальшого розвитку:

– змістовне наповнення понятійних категорій, що характеризують систему бухгалтерського обліку та оподаткування через уточнення дефініцій «бухгалтерський» та «податковий» облік, що сприяє обґрунтуванню висновку стосовно некоректності виділення податкового обліку як окремої системи, оскільки організаційні та методологічні аспекти бухгалтерського обліку в повній мірі забезпечують налагоджений механізм формування інформаційно-аналітичного середовища, в якому структуровані етапи обробки, передачі та зберігання інформації, як надійної бази для формування даних в системі оподаткування;

Практичне значення магістерської роботи полягає у їх прикладній спрямованості на вдосконалення бухгалтерського обліку податкових розрахунків і платежів та формування якісно нового підходу до організації податкового планування на підприємствах. Викладені в магістерській роботі головні напрями вдосконалення організації бухгалтерського обліку податкових розрахунків і платежів повною мірою відповідають тенденціям податкових реформ і тому можуть бути використані під час оптимізації оподаткування та систематизації методів податкового планування.

Структура магістерської роботи зумовлена метою та завданнями дослідження. Робота складається зі вступу, трьох розділів (9 підрозділів), висновків, списку використаних джерел (96 найменувань) та 1 додатку.

Робота ілюстрована 5 таблицями. Загальний обсяг магістерської роботи – 103 сторінки, з них основний текст магістерської – 91 сторінка, список використаних джерел – 10 сторінок, додаток – 2 сторінки.

ВИСНОВКИ

Розглянутий та проаналізований у магістерській роботі матеріал дозволяє зробити наступні висновки:

1. Архітектура облікового процесу з позиції податкових розрахунків і платежів дозволяє зробити висновок про приведення його економічного змісту у відповідність до комплексного підходу в системі фінансового планування. Ефективність обліку податкових розрахунків визначається його інформаційним забезпеченням та відповідно передбачає розроблення заходів щодо узгодження системи оподаткування із організаційно-методологічними аспектами бухгалтерського обліку, інформаційна база якого складає основу для визначення податкової бази та здійснення розрахунків з бюджетом.

2. Визначено місце і роль податків і податкової політики в системі оподаткування підприємств України в умовах посилення конкуренції, динаміки податкових реформ і реструктуризації фінансово-економічних відносин.

3. Організація бухгалтерського обліку податкових розрахунків і платежів підпорядкована теоретичним засадам стандартів, положень, постулатів, які визначають загальні та індивідуальні характеристики системи оподаткування, дотримання яких є необхідною умовою при розрахунку податкової бази та виконанні податкових зобов'язань. Кон'юнктурні принципи бухгалтерського обліку податкових розрахунків є специфічними для системи обліку та оподаткування, сприяють підвищенню рівня ефективності податкової культури, мінімізації маніпулювань у податкових розрахунках.

4. Як фактори створення умов розвитку ефективної організації обліку розрахункових платежів з податків на прибуток та додану вартість, розвинуто методичні засади їх бухгалтерського обліку з метою оптимізації інформаційної бази та підтримки роботи облікового апарату. Розглянуто

систему відповідних рахунків та субрахунків, реєстрів бухгалтерського обліку, що дозволило систематизувати інформацію та підвищити точність і достовірність відображення податків на прибуток та додану вартість у фінансовій та податковій звітності. Це уможливило підвищення аргументованості розрахунку податкових зобов'язань щодо визначених податків, сприяє забезпеченню вчасного та повного справляння розрахунків з бюджетом із уникненням викривлень, пов'язаних із помилками та прорахунками.

5. Для розвитку поточного групування та підсумкового узагальнення інформації про податкові розрахунки за податками на прибуток і додану вартість проаналізовано організаційно-методичні аспекти формування та узгодження фінансової та податкової звітності.

6. За умови оптимізації податкових розрахунків облікові процедури потребують реформування, що спрямовано на вдосконалення організаційно-методологічних інструментів, які сприяють ефективності визначення методів формування показників для визначення податкової бази. З цією метою проаналізовано поняття облікової політики для цілей бухгалтерського обліку та оподаткування на підставі запропонованої ієрархічної структури узгодження облікової та податкової політики щодо можливостей підприємства легально впливати на розрахунок податкової бази відповідно до вибору методів, принципів і процедур бухгалтерського обліку. Таким чином, сформульовано порядок урахування елементів облікової політики при визначенні податкової бази та формуванні податків, що забезпечує належну інформативність для правильного, точного та неупередженого визначення розміру податкових зобов'язань.

7. Економічна політика підприємства формується для його розвитку, чим передбачено мінімізацію витрат не лише на ведення діяльності, а й на виконання податкових зобов'язань, що реалізується шляхом податкового планування. В роботі систематизовано ключові параметри організації податкового планування на підприємстві, зроблено висновок про

необхідність його інтеграції з системою керівного впливу та моніторингу податкової відповідальності, що регулюється вимогами, обмеженнями, процедурами та умовами формальних інститутів.

8. Розвиток системи оподаткування практично неможливий без правильної організації управління підприємством в питаннях оптимізації податкових розрахунків і платежів. Тому визначено вплив облікової та податкової політики на оптимізацію оподаткування економічного суб'єкта на прикладі використання механізму прискореної амортизації активної частини основних засобів на основі вартості грошей. Проаналізовано алгоритм розрахунку економічного ефекту, який сприяє вибору необхідних важелів податкового планування.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>